

Inspirationsmateriale knyttet til forløbet:

Engle og dæmoner i kunsten på Museum Overtaci



Nedenstående undervisningsideer er blandt andet skitseret med henblik på at kvalificere elevernes for forståelse før museumsbesøget, men kan også sagtens anvendes både før og efter, hvad enten man, som underviser, ønsker at fokusere på et psykiatriske perspektiv, kunstgenren Art Brut eller vil give eleverne mulighed for at få en større viden og forståelse for psykisk sårbarhed og lidelse.

Formålet med forløbet

Med udgangspunkt i kunsten som dialogskabende element vil vi udforske udvalgte kunstnere og deres værker med udgangspunkt i temaet engle og dæmoner. Formålet er at åbne elevernes øjne for centrale temaer i kunstværkerne og at nuancere elevernes forestilling om, hvad genren Art Brut er og kan. Eleverne får indblik i nogle af kunstnernes personlige fortællinger, der med en bred palet af følelser udtrykker smerte og mørke men også håb og trøst. I mødet med værkerne, og igennem billedsamtale og elevernes egen fremstilling, vil vi forsøge at åbne op for refleksion i forhold til, hvordan kunst kan være en hjælp og ventil for kunstneren men måske også for beskueren.

Målgruppe og fag

Forløbet henvender sig primært til udskolingselever, 10. klasse og evt. elever på ungdomsuddannelser og kan skræddersyes efter behov.

Flere fag kan indgå fx. dansk, valgfagshold i billedkunst eller det kunne være i forbindelse med et tværfagligt tema, hvor fag som historie, kristendomskundskab og samfundsfag inddrages.

Som **introduktion til forløbet** aktiveres elevernes forforståelse med en indledende klassesamtale:

Rammesætningen afhænger naturligvis af elevgruppen.

Det kan være at klassens elever har gavn af at sidde og tale sammen i mindre grupper til en start, for at få flest muligt i gang med at reflektere og mundtliggøre tankerne. Her kan der, i første omgang, tages afsæt i at forsøge at definere og gerne eksemplificere, hvad det vil sige at hjælpe/beskytte, men også, hvorfor vi mennesker kan have brug for hjælp og beskyttelse.

Herefter kan samtalen udvides med at opsamle i fælles forum og sammen forsøge at afdække, hvad begreberne engle og dæmoner egentligt rummer.

Engle

Dette begreb har de fleste elever en klar forestilling om og nedenstående link kan endvidere anvendes til at komme omkring den religiøse definition og betydning og har også eksempler på, hvilken personlig betydning engle kan have for den enkelte.

[Tema om engle](#) udgivet af Kristeligt dagblad på deres portal om Religion.

Dæmoner

Hvad dækker begrebet dæmoner over?

Eleverne har sikkert talrige makabre og okkulte bud fra film, skønlitteratur og religiøse fortællinger. I forbindelse med temaet og museumsbesøget forsøger vi at nuancere begrebet.

I definitionen fra Den Store Danske står der blandt andet:

“Dæmon er den oldgræske betegnelse for et gudevæsen, der er mægtigere end mennesker, men af lavere rang end guderne, fx en guddommeliggjort helt, en skytsånd eller en hjælpeånd”.

Den indledende klassesamtale kan med fordel forsøge at afdække begrebet med spørgsmål der åbner op for flere fortolkningsmuligheder som fx.:

Hvilke indre dæmoner kan vi mennesker have? hvordan påvirker de os?

Hvilken betydning kan det have som psykisk sårbar/syg?

Hvordan kan et menneskes indre dæmon også være en kraft der bidrager med noget positivt?

Her er det selvfølgelig op til den enkelte underviser at vurdere, hvor personlig dialogen skal være, ud fra elevkendskab, relation og sigte med forløbet.

2 forskellige animationsfilm der perspektiverer temaet

[La Noria](#)

En meget smuk og uhyggevækkende animeret spansk kortfilm, der fortæller historien om en dreng, som frygter og flygter fra mørket og de indre dæmoner, men han ender med modigt at konfrontere frygten og finder lys og håb i mørket.

[Animationsfilmen Wing](#)

Dette er en lille animationsfilm fra Viborg animations-skole der skildrer, hvordan vi kan være hinandens bedste forudsætning for at overkomme udfordringer og stå stærkere, på trods af det der begrænser os.

Art Brut

Art Brut er genrebetegnelsen for de værker som er udstillede på museum Overtaci. Som billedkunstunderviser er det oplagt, at lade eleverne gå på opdagelse i genren og undersøge, hvad der karakteriserer den.

Et eksempel på en Art Brut kunstner fra Museum Overtacis samling er Conny Maxwell. I denne lille udsendelse fra 2014 lavet af aarhusianske ANTV fortæller hun ærligt om sin kunstneriske proces:

[Conny Maxwell](#)

Det historiske perspektiv

Som besøgende på museum Overtaci har man mulighed for at stifte bekendtskab med fortidens psykiatri fra 1852 til nutiden, og på museets hjemmeside ligger en del materiale tilgængeligt, som giver et unikt indblik i en særlig del af danmarkshistorien.

[Psykiatrihistorie](#)

[uv-materiale 8.10.klasse](#)

Bliv klogere på psykisk sårbarhed og sygdom

Såfremt tid, fag og elevgruppe tillader det, kan det anbefales (før eller efter museumsbesøget) at benytte sig af nedenstående kortfilm og undervisningsforløb, der ligger tilgængeligt på **Red barnets skolesite**.

Filmen tager udgangspunkt i psykisk sygdom og omhandler problematikker som mange elever kan have inde på livet.

På sitet findes der desuden gode links til mere information om emnet og relevante netsider, der henvender sig til børn og unge om emnet.

[Loftet](#) (for de store udskolingselever) med tilhørende undervisningsmateriale:
[Undervisningsvejledning](#)

Selve besøget på museum Overtaci

Besøget tager udgangspunkt i en guidet omvisning og mulighed for en efterfølgende workshop.

I mødet med udvalgte kunstnere og deres kunstværker, åbnes der op for en billedsamtale, hvor eleverne inviteres til at sætte ord på, hvordan de oplever værkerne.

Efterfølgende får eleverne selv mulighed for at arbejde med billedfremstilling, hvor de, med inspiration fra de oplevede kunstværker, arbejder med temaet engle og dæmoner.

